

Skyrevs etiska regler

Beslutade på årsstämman 2024-09-25.

Inledning

Skyrev är branschorganisation för kommunala yrkesrevisor där målet är att ge de förtroendevalda revisorerna i kommuner/regioner¹ och lekmanarevisorer i kommunala bolag ett högkvalitativt sakkunnigt biträde. Skyrevs medlemmar är i sin yrkesutövning inriktade mot revision av kommunal verksamhet och arbetar i enlighet med god revisionsd i kommunal verksamhet².

De etiska reglerna syftar till att förse Skyrevs medlemmar med en uppsättning grundläggande etiska värden och principer som ska stödja yrkesrevisorers förhållningssätt och agerande i yrkesutövningen. Det ankommer i första hand på varje medlem att själv pröva sin efterlevnad av reglerna.

Medborgare, fullmäktige, styrelse, nämnder i kommuner och regioner, styrelser i kommunala bolag och våra uppdragsgivare i form av förtroendevalda revisorer och lekmanarevisorer har rätt att förvänta sig att vårt uppträdande och våra tillvägagångssätt alltid är trovärdiga och värda respekt och tillit. Yrkesrevisorernas arbete och uppträdande måste klara, att från omvärldens sida, prövas mot våra etiska regler.

Skyrevs etiska regler utgår från god revisionsd i kommunal verksamhet, Skyrevs rekommendationer samt den kommunala sektorns förutsättningar i övrigt. Reglerna bygger på den internationella etiska koden för statliga revisionsverk och deras anställda, ISSAI 130³. I grunden är det samma etiska värden och principer som bör vara vägledande för professionella revisorer som granskar offentlig verksamhet, oavsett om granskningen riktas mot statliga eller mot kommunala organisationer.

Dokumentet är uppdelat i avsnitt utifrån fem grundläggande etiska värden. Dessa är:

- integritet
- oberoende och objektivitet
- kompetens
- professionellt uppträdande
- konfidentialitet (skydd av information) och transparens.

Varje avsnitt inleds med en beskrivning av det etiska värdet och vad en yrkesrevisor förväntas leva upp till. Till respektive etiskt värde anges även principer för hur värdet ska omsättas och tillämpas i praktiken, med andra ord en vägledning för vad som är ett lämpligt beteende.

¹ Begreppet kommun avser i fortsättningen både kommun och region.

² Tas fram och uppdateras av Sveriges kommuner och regioner (SKR)

³ Koden är framtagen av *International Organization of Supreme Audit Institutions* (INTOSAI) som är en internationell paraplyorganisation för offentliga revisionsorgan. Därmed gäller den etiska koden Riksrevisionen och dess anställda.

Det är inte ovanligt att som yrkesrevisor ställas inför etiska dilemman i yrkesutövningen. En medvetenhet om vilka risker som negativt kan påverka möjligheten att leva upp till och tillämpa de etiska värdena är därför viktig. Varje avsnitt innehåller följaktligen även en beskrivning av möjliga risker och hot som kan påverka efterlevnaden på ett negativt sätt.

1. Integritet

Att agera med integritet innebär att agera ärligt, pålitligt, att inte låta sig påverkas genom påtryckningar från de vi granskar, andras påtryckningar eller av egenintressen. I vårt arbete har vi våra uppdragsgivares (förtroendevalda revisorer/lekmannarevisorer) intressen för ögonen men ytterst också allmänhetens/medborgarnas intressen. Detta ställer krav på oss att agera med trovärdighet och att aldrig utnyttja vår ställning, tillgång till information och kontakter eller andra resurser för att gynna oss själva, våra närstående eller tredje part. Att agera i allmänhetens och medborgarnas intressen innebär också att vi som yrkesrevisorer, genom vår granskning, ska vara stödjande och framåtstygande, i enlighet med god revisionssed i kommunal verksamhet.

Nedan följer några exempel på risker eller omständigheter som är relaterade till vår anställning och vårt granskningsarbete som vi bör vara särskilt uppmärksamma på då det kan påverka integriteten:

- egenintresse: ekonomiska, juridiska, affärsmässiga eller andra intressen), personliga relationer eller annat som strider mot granskningsarbetets intressen.
- skrämsel/hot: yrkesrevisorn är utsatt för påtryckning att granska eller inte granska eller att ta särskilda hänsyn i granskningen.
- mottagande av presenter/gåvor.
- utnyttjande av ställning för personlig vinning.
- aktiv medverkan i lobby- eller andra påverkansgrupper, aktivt politiskt agerande.
Kommentar: enligt svensk grundlag har alla rätt att bilda eller tillhöra organisationer, så kallad föreningsfrihet/föreningsrätt⁴. Detta gäller givetvis även kommunala yrkesrevisorer. Yrkesrevisorer har rätt att uttrycka sin åsikt, vara medlemmar i politiska partier eller andra organisationer, demonstrera osv. Yrkesrevisorn bör samtidigt vara medveten om att dennes integritet (och objektivitet) kan bli föremål för ifrågasättande vid aktivt politiskt agerande eller aktiv medverkan i lobby- eller andra påverkansgrupper, särskilt i den kommun där yrkesrevisorn samtidigt är yrkesverksam.
- tillgång till känslig eller hemlig information som yrkesrevisorn får genom granskningsarbetet.
- påverkan från förtroendevald revisor/lekmannarevisor utifrån politiska eller andra intressen.
Kommentar: vi som yrkesrevisorer anlitas av de förtroendevalda revisorerna/lekmannarevisorererna som deras sakkunniga biträden. Det är de som beslutar om granskningen och om ansvarsprövningen men det är vi yrkesrevisorer som genomför granskningen självständigt. Ibland kan det uppstå situationer som innebär att en förtroendevald revisor/lekmannarevisor vill påverka granskningen, vilket kan ha negativ påverkan på yrkesrevisorns professionella integritet. Någon entydig vägledning för hur sådana situationer ska hanteras kan dock inte ges här utan dessa måste hanteras i varje enskilt fall.

⁴ 2 kap. 1 § Regeringsformen (1974:152)

2. Oberoende och objektivitet

Oberoende och objektivitet innebär att vara fri från omständigheter eller påverkan som äventyrar, eller kan anses äventyra, vårt professionella omdöme. Oberoende och objektivitet innebär också att agera på ett opartiskt och nyanserat sätt utifrån fakta snarare än känslor eller egenintressen.

Det är viktigt att Skyrev som förening och dess medlemmar uppfattas som partipolitiskt neutrala. Vi ska beakta detta när vi utför vårt arbete. Eftersom vi arbetar nära politiska organ som fullmäktige, styrelser och nämnder är det särskilt viktigt att värna vårt oberoende.

Vi agerar opartiskt, sakligt och självständigt i vårt arbete och vi uppträder på ett sådant sätt att förtroendet för det arbete vi utför i våra revisionsuppdrag upprätthålls. I revisionsarbetet är det viktigt att vi upprätthåller självständighet och oberoende från all form av partipolitiskt inflytande. Det är viktigt att vi inte bara är de facto oberoende och opartiska utan också uppfattas så.

Vi ska vara sakliga och inte låta oss påverkas av intressekonflikter eller på annat sätt påverkas otillbörligt av andra så att vårt professionella omdöme åsidosätts. Opertiskhet innebär att vi arbetar förutsättningslöst och bedömer alla fakta och andras åsikter självständigt. Självständighet innebär att vårt arbete i alla delar genomförs i enlighet med de lagar och den goda revisionssed i kommunal verksamhet som gäller.

Inför varje uppdrag och granskningsprojekt ska vi pröva och analysera om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för vår opartiskhet eller självständighet. Oberoendeprovningen ska göras i enlighet med Skyrevs rekommendation.

Risker och hot kan ofta vara av sammansatt natur och det finns inga enkla och självklara åtgärder för att undanröja eller motverka konsekvenserna. I sådana fall ska vi alltid informera våra uppdragsgivare samt diskutera vilka åtgärder som bör vidtas.

Exempel på omständigheter och risker som kan hota yrkesrevisorns oberoende och objektivitet:

- vänskap/relationer: hotet att en medlem på grund av en lång eller nära relation med ett granskningsobjekt (arbetsgivare eller en kund) är för välvilligt inställd till deras intressen eller för tolerant i fråga om deras arbete. Det kan också handla om personliga/känslomässiga relationer med de vi granskar (exempelvis släktskap, privat vänskap).
- egenintresse: granskningsarbetet kolliderar med egna personliga intressen och/eller omständigheter i yrkesrevisorns privata liv, exempelvis den egna ekonomiska situationen eller personliga relationer.
- partsställning: yrkesrevisorn har/har haft ett företräderskap i förhållande till något/någon som ska granskas.
- mottagande av presenter/gåvor eller andra värden.
- egna politiska åsikter, politiskt engagemang (se tidigare kommentar under avsnittet om integritet).
- självgranskning: yrkesrevisorn har varit ansvarig för (eller djupt involverad i) verksamhet, process, ärende eller rutin som ska granskas.
- omständigheter relaterade till tidigare anställning eller uppdrag, till exempel där yrkesrevisorn nyligen haft konsultuppdrag eller varit anställd. Hur lång tid som behöver

passera från anställningen/konsultuppdraget får bedömas från fall till fall och i relation till tidigare anställnings/uppdrags art.

3. Kompetens

Kompetens innebär att förvärva och upprätthålla relevanta kunskaper och färdigheter för uppdraget samt att agera i enlighet med de standarder och normer som gäller i övrigt.

Våra uppdragsgivare, allmänheten och andra viktiga intressenter ska alltid kunna lita på våra slutsatser och omdömen. Vår trovärdighet vilar på att arbetet genomförs på ett professionellt och kompetent sätt.

Detta kräver att vi arbetar utifrån fastställda yrkesmässiga standarder. Som utgångspunkt använder vi vedertagna metoder och tekniker i granskningsarbetet, samtidigt som vi inte låter detta hindra oss från att pröva och utveckla nya metoder och tekniker. Vi säkerställer också att vår kunskap och vår professionella förmåga alltid ligger i fas med aktuell god sed i kommunal verksamhet och utvecklingen inom våra eventuella specialområden.

Våra ställningstaganden ska alltid vara grundade på aktuell lagstiftning, andra tillämpliga regelverk, god sed i kommunal verksamhet, gällande normer eller annan professionell kunskap.

Vi ska värna om vår professionella utveckling inom det kommunala revisionsområdet bland annat genom ett löpande utbyte med kollegor inom Skyrev.

Omständigheter som kan hota kompetensen är exempelvis:

- bristande förståelse och kunskap om uppdraget.
- förändringar i omvärlden med betydelse för uppdraget som inte fångas upp.
- ingen eller bristande kompetensutveckling.

4. Professionellt uppträdande

Professionellt uppträdande handlar om att efterleva relevanta lagar och regler samt att undvika uppträdande som kan misskreditera Skyrev som organisation, den egna organisationen eller revisorsyrket generellt.

Vi ska agera korrekt och i enlighet med de etiska reglerna som gäller och vi ska uppträda på ett sätt som främjar samarbete och goda relationer i våra uppdrag och inom våra specialområden. Vi ska även i vårt privatliv vara uppmärksamma på förhållanden som kan komma att skada vårt förtroende.

Omständigheter och risker som kan hota ett professionellt uppträdande:

- utnyttjande av ställning för personlig vinning.
- agerande som strider mot lagar, regler och andra relevanta normer, såväl i yrkes- som i privatlivet.

5. Konfidentialitet och transparens

Konfidentialitet (skydd av information) och transparens handlar om att balansera kraven på att skydda viss information med kraven på transparens och öppenhet.

Regler om offentlighet, sekretess och meddelarfrihet gäller för vår verksamhet och för oss som yrkesrevisorer. Men i övrigt sprider vi inte sådan information som inte behövs för rapporteringen av vårt arbete.

Risker och omständigheter som kan ha negativ påverkan:

- nyttjande av information för personliga, närståendes eller tredje parts intressen.
- hantering av information som kan leda till skada för den granskade organisationen eller enskild, exempelvis genom spridning av känslig information till familj, vänner och bekanta eller via sociala medier.
- bristande rutiner för hantering av information i granskningsarbetet.
- bristande rutiner för hantering av arbetsverktyg (dator, telefon mm) och lösenord.